

Nasjonale planer

FH002 Arbeid med de yngste barna

Innhold

Innledning.....	2
Om utdanningen.....	2
Overordnet læringsutbytte.....	3
Emneoversikt	4
Emnebeskrivelser.....	4
Emne 1: Etisk grunnemne i oppvekstfag.....	5
Emne 2: De yngste barnas tilknytning og relasjoner	7
Emne 3: Tidlig innsats.....	8
Emne 4: Utvikling, lek og vennskap blant de yngste barna.....	10
Emne 5: Praksis i arbeid med de yngste barna.....	11
Emne 6: Fordypning i arbeid med de yngste barna	12

Innledning

Tilbudet innen høyere yrkesfaglig utdanning i Norge er mangfoldig og skal være tilpasset samfunnets behov for kompetanse. Høyere yrkesfaglig utdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak.

De nasjonale planene for gradstudier i høyere yrkesfaglig utdanning utvikles og vedlikeholdes gjennom nasjonale fagråd.

I henhold til lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven, 2018), fastsettes innhold og bestemmelser for gjennomføring av utdanningene av styret ved den enkelte tilbyder av høyere yrkesfaglig utdanning. De nasjonale planene gir veiledende rammer som skal sikre at høyere yrkesfaglig utdanning innen samme studieretning holder høy og tilsvarende kvalitet og gir samme kompetanse, uavhengig av fagskole og studiested. I tillegg sikres det at fagskoleutdanningene er på riktig nivå i henhold til Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). De nasjonale planene er dermed et viktig grunnlag når den enkelte fagskole skal utvikle egne studieplaner som utgjør det faglige grunnlaget for akkreditering av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT).

Nasjonalt fagråd for fagskoleutdanning i helse og oppvekstfag (NFFHO) har ansvar for godkjenning av nasjonale planer innen helse- og oppvekstfag. Fagrådet skal også bidra til faglig utvikling av høyere yrkesfaglig utdanning på et nasjonalt nivå, samt være et organ for samhandling mellom tilbydere av høyere yrkesfaglig utdanning i helse- og oppvekstfag, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner samt relevante myndigheter.

Denne planen er godkjent av NFFHO, 27.06.2022.

Om utdanningen

Høyere yrkesfaglig utdanning i arbeid med de yngste barna har som mål å utdanne reflekterte yrkesutøvere som tar initiativ til å planlegge, organisere og gjennomføre pedagogisk arbeid med de yngste barna. Studentene skal tilegne seg kompetanse som styrker deres samarbeid med barn, personale og foresatte til beste for barnet. Studentene skal utvikle en etisk grunnholdning som bidrar til anerkjennende, lekne og omsorgsfulle samspill med enkeltbarn og barn i gruppe. Utdanningens innhold er forankret i lover, forskrifter og andre styringsdokumenter som er relevante for arbeid med de yngste barna.

Overordnet læringsutbytte

De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, også kalt O-LUB skal gi uttrykk for hva en kandidat som har gjennomført en høyere yrkesfaglig utdanning skal inneha av kompetanse beskrevet som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, i tråd med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR), nivå 5.1.

Kunnskap
<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om de yngste barna og kjennskap til aktuelle begreper og teorier innenfor pedagogikk, sosiologi og etikk • har innsikt i regelverk, lover, forskrifter og andre styringsdokumenter, relevant for de yngste barna • kan oppdatere sin kompetanse om arbeid med de yngste barna gjennom relevant og nyere forsknings- og utviklingsarbeid • har kunnskap om oppvekstsektoren og kjennskap til arbeid med de yngste barna og deres utvikling, trygghet, trivsel og mestring. • forstår betydningen av tidlig innsats, mangfold og livslang læring for de yngste barna, sett i lys av et samfunns- og verdiskapingsperspektiv
Ferdigheter
<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan bistå i observasjoner og kartlegging av de yngste barna og i samarbeid med pedagogisk ansvarlig identifisere behov for tiltak til det beste for enkeltindividet • kan bruke ulike arbeidsmetoder for å legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer de yngste barnas trivsel og allsidige utvikling • kan finne relevant fagstoff og bruke det til å drøfte og begrunne ulike problemstillinger knyttet til arbeid med de yngste barna
Generell kompetanse
<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkesetiske prinsipper som gjelder i oppvekstsektoren i arbeidet med de yngste barna • har utviklet en etisk grunnholdning i arbeidet med de yngste barna • kan bygge relasjoner via god kommunikasjon, og bidra til et godt samarbeid med familier, kollegaer og på tverrfaglige arenaer • kan utføre sitt pedagogiske arbeid med de yngste barna og bidra til det enkelte barns psykiske helse og livsmestring • kan utvikle arbeidsmetoder for å fremme de yngste helhetlige læring

Emneoversikt

Emnenavn	Studiepoeng
Emne 1: Etisk grunnemne i oppvekstfag	10
Emne 2: De yngste barnas tilknytning og relasjoner	10
Emne 3: Tidlig innsats	10
Emne 4: Utvikling, lek og vennskap blant de yngste barna	10
Emne 5: Praksis i arbeid med de yngste barna	10
Emne 6: Fordypning i arbeid med de yngste barna	10
Totalt	60

Emnebeskrivelser

Læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå (E-LUB) i denne planen er ikke utfyllende og må betraktes som veiledende. Det er opp til den enkelte fagskole å utvikle dekkende E-LUB som også ivaretar egenart og lokale faktorer gjennom egne studieplaner. Det er også viktig at E-LUBer samlet bygger opp mot de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Det kan innebære at O-LUBer må tilpasses i henhold til dette. Den enkelte fagskole går årlig gjennom E-LUB i sine studieplaner i tråd med egne kvalitetssikringsrutiner.

Emne 1: Etisk grunnemne i oppvekstfag

Det innledende emnet er et fellesemne for oppvekstfagutdanningene. Hensikten med emnet er å gi studenten en god innføring og grunnleggende kunnskap knyttet til oppvekstfag. Det skal legges vekt på studiemetoder og studieteknikk tilpasset nivå for høyere yrkesfaglig utdanning. Emnet tar og for seg hva som kan påvirke barnesynet, både i samfunnet og for enkeltmennesket. Studenten får en innføring i pedagogikk og didaktikk med tilhørende begreper og deres betydning. Etikken fremstilles som sentral og er gjennomgående i hele emnet.

Emne	Studiepoeng
Etisk grunnemne i oppvekstfag	10
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan gjennom ulike studiemetoder oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap • har innsikt i regelverk, lover, forskrifter og andre styringsdokumenter, relevant for det etiske grunnemnet • har kunnskap om pedagogiske begreper, didaktiske prosesser og andre verktøy som anvendes innenfor arbeid med de yngste barna i barnehagen • forstår egen yrkesetisk betydning i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv knyttet til barnesyn 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for yrkesetiske problemstillinger • kan bidra med faglig kunnskap inn i dialogen knyttet til ulike problemstillinger på egen arbeidsplass • kan ta i bruk ulike pedagogiske og didaktiske verktøy 	
<p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for aktuelle yrkesetiske verdier og holdninger • har forståelse for viktigheten av å skape relasjoner med enkeltindivider • kan utvikle og tilpasse egen yrkesutøvelse knyttet til pedagogiske metoder og didaktiske verktøy 	

Sentrale tema

1a. Studiemetoder og studieteknikk

- Aktiv læring
- Progresjon
- Kritisk tenkning og refleksjon
- Etisk grunnsyn

1b. Barnesyn i stadig endring

- Holdninger og verdisyn
- Ulike styringsdokumenter
- Profesjonsetikk/yrkesetikk
- Forskning og utvikling
- Pedagogiske diskurser

1c. Pedagogikk og didaktikk

- Pedagogisk virksomhet
- Observasjon- og observasjonsmetoder
- Pedagogisk dokumentasjon og ulike pedagogiske verktøy
- Mestring
- Danning
- Relasjoner

Emne 2: De yngste barnas tilknytning og relasjoner

Emne 2 skal gi studenten kunnskap om betydningen av tilknytning og relasjonsarbeid i ansattes møter med små barn og deres familier. Det fokuseres på foreldresamarbeid og medvirkning i et kulturelt mangfold. Emnet vektlegger voksenrollen og hvordan omsorg, gode relasjoner og anerkjennende samspill påvirker barns trivsel og mestring.

Emne	Studiepoeng
De yngste barnas tilknytning og relasjoner	10 studiepoeng
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om tilknytning og relasjonsarbeid med de yngste barna, og hvordan dette virker inn på barns utvikling og trivsel • har kunnskap om voksenroller og betydningen av samhandling og tilrettelegging for de yngste barna • har kunnskap om det viktige foreldresamarbeidet 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan være proaktiv i relasjonsbygging og tilknytningsprosesser • kan iverksette relevante tiltak for å gi barn og foreldre gode rammer for trygghet og trivsel • kan bidra til å bygge gode relasjoner mellom barn-barn og barn-voksne • kan innhente ny kunnskap og evaluere eget arbeid 	
<p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan benytte relasjonskompetanse for å møte de yngste barna og deres familier med respekt og tillit • har evne til å se betydningen av gode og gjennomtenkte rutiner for en trygg barnehagehverdag 	
Sentrale tema	
<p>2a. Trygg tilknytning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilknytningsmodeller • Relasjoner • Stress og stressfaktorer 	

2b. Det viktige foreldresamarbeidet

- Et mangfoldig samfunn
- Samtaler og foreldrekommunikasjon
- Ansvar i relasjonen
- Medvirkning

2c. Voksenrollen

- Samregulering
- Anerkjennende samspill
- Omsorg
- Innramming – autoritative voksne

Emne 3: Tidlig innsats

Emne 3 fremhever betydningen av tidlig innsats for det enkelte barn, og hvordan det påvirker den livslange læringen. Livsmestring og helse står sentralt, og det vektlegges hvordan ansatte kan jobbe for å fremme suksessfaktorer i barns liv, og styrke et godt og trygt psykososialt barnehagemiljø. Studenten vil videre få kunnskap om barn i risiko, barn i sorg, samt forebyggende arbeid knyttet til krenkelser, vold og mobbing.

Emne	Studiepoeng
Tidlig innsats	10 studiepoeng
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om tidlig og tilpasset innsats • har kunnskap om barn i risiko • forstår betydningen av de yngste barnas behov for trygghet, omsorg, utvikling og mestring i et samfunnsperspektiv 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan identifisere barnets behov både på individ- og gruppenivå • kan sette i gang tiltak slik at det enkelte barn opplever livsmestring • kan innhente ny kunnskap og evaluere eget arbeid 	

Generell kompetanse

Studenten

- har innsikt og forståelse for barnets medvirkning sett i et dannelsesperspektiv
- har innsikt i betydningen av tidlig innsats i livslang læring

Sentrale tema

3a. Betydningen av tidlig innsats

- Identitet og identitetsutvikling
- Motivasjonsteorier
- Risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer

3b. Livsmestring og helse

- Fysisk og psykisk tilnærming til helse
- Styrking av barns selvfølelse, trivsel og velvære
- Medvirkning

3c. Barn i risiko

- Barn i sorg
- Forebygge krenkelse, vold og mobbing
- Barnehagens mulighet til å utjevne forskjeller

Emne 4: Utvikling, lek og vennskap blant de yngste barna

Emne 4 omhandler utvikling, lek og vennskap blant de yngste barna. Studenten vil få dypere kunnskap om utviklingspsykologi og språk. Leken står sentralt i emnet, og barnas væremåte i toddlerleken vektlegges. Studenten får innføring i hvordan den voksnes rolle bidrar til gode lekemiljø, utvikling av lek og nære vennskap. Vennskap ses i sammenheng med sosial kompetanse.

Emne	Studiepoeng
Utvikling, lek og vennskap blant de yngste barna	10 studiepoeng
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om ulike teorier i lek, og lekens betydning for utvikling og læring • har kunnskap om intellektuell-, emosjonell- og sansestimulerende aktiviteter og deres betydning for de yngste barnas helhetlige utvikling • forstår betydningen av vennskap for trivsel og livsmestring 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende teorier om lek, tilrettelegge og delta i leke- og utviklingsaktiviteter • kan kartlegge leke- og utviklingsmiljøer, identifisere utfordringer, se muligheter og iverksette tiltak • kan innhente ny kunnskap og evaluere eget arbeid 	
<p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for hvordan barnet utvikler seg i et helhetlig perspektiv, og tilrettelegger for at det enkelte barnet får gode muligheter i utvikling, lek, vennskap og læring 	
Sentrale tema	
<p>4a. Utvikling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utviklingspsykologi • Hjernens sensitivitet • Språk 	

4b. Lek

- De yngste barnas lekende væremåte
- Voksne i lek
- Like muligheter i lek
- Toddlerleken

4c. Vennskap

- Sosial kompetanse
- Voksnes betydning i barns vennskap
- Organisering av barnehagedagen

Emne 5: Praksis i arbeid med de yngste barna

Praksis gjennomføres som utplassering eller som utviklingsarbeid på egen arbeidsplass innen fagfeltet. Praksis skal ha en varighet på minimum 10 uker, utplassering skal dessuten ha et omfang på minimum 225 timer. Utviklingsarbeid på egen arbeidsplass består i å forberede, planlegge, gjennomføre og evaluere et forbedringsarbeid knyttet til sentrale tema i utdanningen. Alle studenter i praksis, både utplassering og utviklingsarbeid på egen arbeidsplass skal ha veiledning i praksisperioden.

Emne	Studiepoeng
Praksis i arbeid med de yngste barna	10 studiepoeng
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om profesjonell yrkesutøvelse, yrkesetikk og arbeidsplassen som en pedagogisk virksomhet • har kunnskap om iverksetting av didaktiske prosesser og utprøving av tiltak • har kunnskaper om tilknytning og relasjonsarbeid, og hvordan dette virker inn på barns utvikling og trivsel • har kunnskaper om de yngste barnas utvikling, og dens betydning for mestring og livslang læring 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan bygge relasjoner med barn og foresatte på en respektfull og anerkjennende måte • kan delta i dialog og diskusjoner knyttet til faglige problemstillinger • kan identifisere det enkelte barnets behov både på individ- og gruppenivå 	

- kan iverksette relevante tiltak for å gi barn gode rammer for trygghet, trivsel og mestring
- kan bruke lek som metode for barns utvikling og gode vennskap
- kan innhente ny kunnskap og evaluere eget arbeid

Generell kompetanse

Studenten

- har utviklet en etisk grunnholdning som gjenspeiler verdigrunnlaget i lover og styringsdokumenter
- har innsikt i betydningen av tidlig og tilpasset innsats i livslang læring
- kan reflektere over egne og andres holdninger, ideer og handlinger
- kan argumentere for eget syn basert på faglige vurderinger og oppdatert forsknings- og utviklingsarbeid

Emne 6: Fordypning i arbeid med de yngste barna

Studenten skal skrive en fordypningsoppgave ut fra selvvalgt tema og problemstilling, og med utgangspunkt i overordnet læringsutbytte for utdanningen. Studenten skal vise evne til å anvende relevant teori og erfaringer fra egen yrkesutøvelse til å drøfte den aktuelle problemstillingen. Studenten skal ha tilbud om veiledning knyttet til arbeidet med fordypningsoppgaven.

Emne	Studiepoeng
Fordypning i arbeid med de yngste barna	10 studiepoeng